

Sparebanken Sør

3. kvartal 2020

Agenda

- Om Sparebanken Sør
- Hovedpunktene fra kvartalsregnskapet
- Finansiering
- Kapital
- Digital utvikling
- Mål og forventninger fremover

Sparebanken Sør

– Sørlandets ledende bankkonsern

Etablert i 1824,
550 ansatte

178 000 aktive
personkunder

Finanskonsern med bank,
verdipapirhandel og
eiendomsmegling

21 000 aktive
bedriftskunder

Børsnotert og
samfunnsleid

Regionale kontorer
Landsdekkende digitalt

146 mrd. kroner i
forvaltningskapital
Resultat etter skatt
etter 9 mnd i 2020,
756 mill NOK

Kostnadsprosent
39,1%

● Agder

● Rogaland

● Vestfold og Telemark

COVID-19 effekter hittil i 2020

Bankdrift

- Bankdriften fungerer godt digitalt
- Nære kunderelasjoner spesielt verdsatt i usikre tider

Inntekter

- Renteendringer fører til press på rentenettoen
- Lavere valutainntekter som følge av reiserestriksjoner
- Negativ utvikling på bankens likviditetsportefølje

Kostnader

- Ingen betydelige direkte effekter
- God kostnadskontroll

Tap

- Økte tapsavsetninger som følge av modellbaserte tap
- Fortsatt lave nivåer på mislighold, konkurser og konstaterte tap
- Betydelig usikkerhet

Likviditet og funding

- Balansen har økt betydelig som følge av mottatt collateral
- God langsiktig finansiering
- Betyggende likviditetsbuffer

Kapital

- Motsyklisk kapitalbuffer redusert med 1,5 prosentpoeng
- Gode kapitalbuffer, godt over gjeldende krav

Sterk posisjon i boligmarkedet

Banken opprettholder en sterk markedsposisjon

Markedsandeler i prosent

1 posisjon i Vest-Agder og Aust-Agder, # 3 posisjon i Telemark. Positiv utvikling i Rogaland.

Positiv utvikling i boligpriser

Prosent endring i boligpriser*

*3 mnd. glidende snitt av 12 mnd. endring

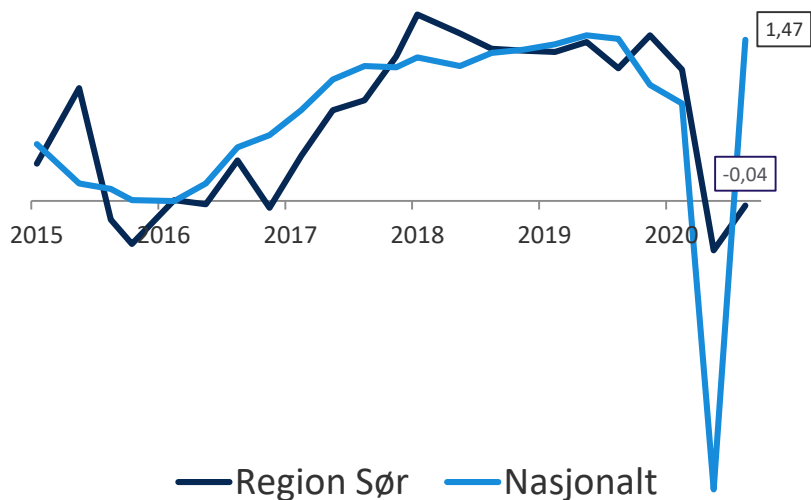

SPAREBANKEN SØR

Positiv utvikling i produksjon og investering i kvartalet

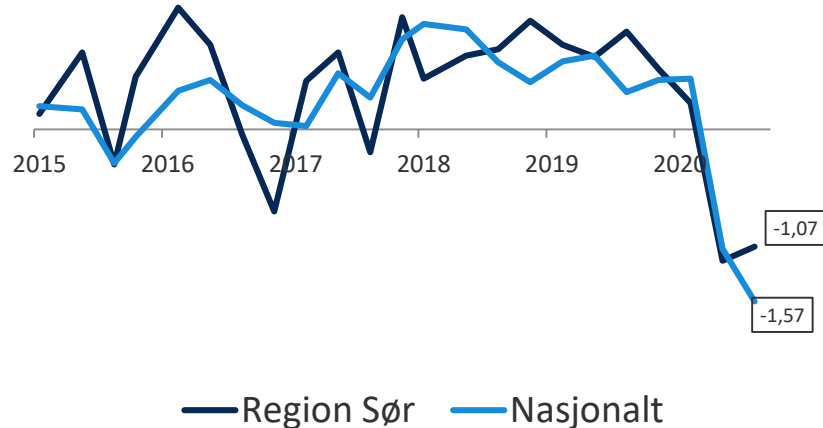
Vekst i produksjon

Vekst siste 3 mnd

Vekst i investeringer

Forventet utvikling neste 12 mnd

Indeksene går fra -5 til +5, der -5 indikerer et stort fall og +5 indikerer kraftig vekst. Indeksene utarbeides kvartalsvis av Norges Bank via Regionalt nettverk og viser utviklingen i region sør, som består av Agder og Vestfold og Telemark.

Utvikling i arbeidsmarkedet

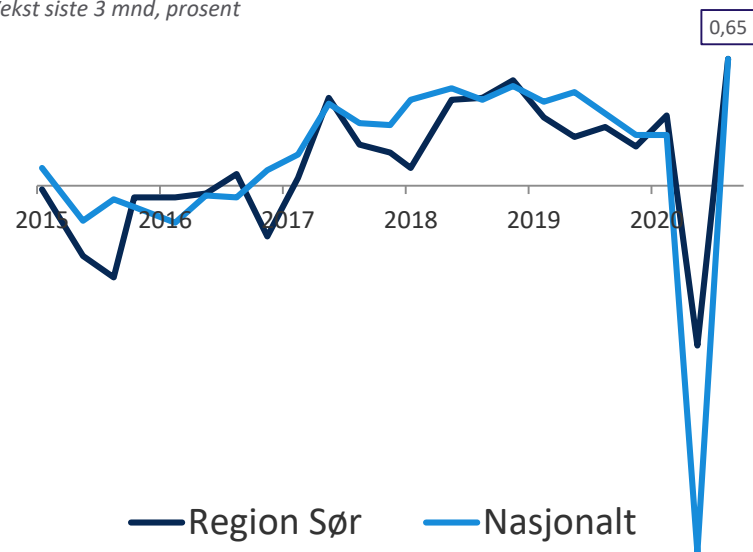
Arbeidsledighet

Prosent endring i antall arbeidsledige, siste 12 mnd*

Utvikling i sysselsetting

Vekst siste 3 mnd, prosent

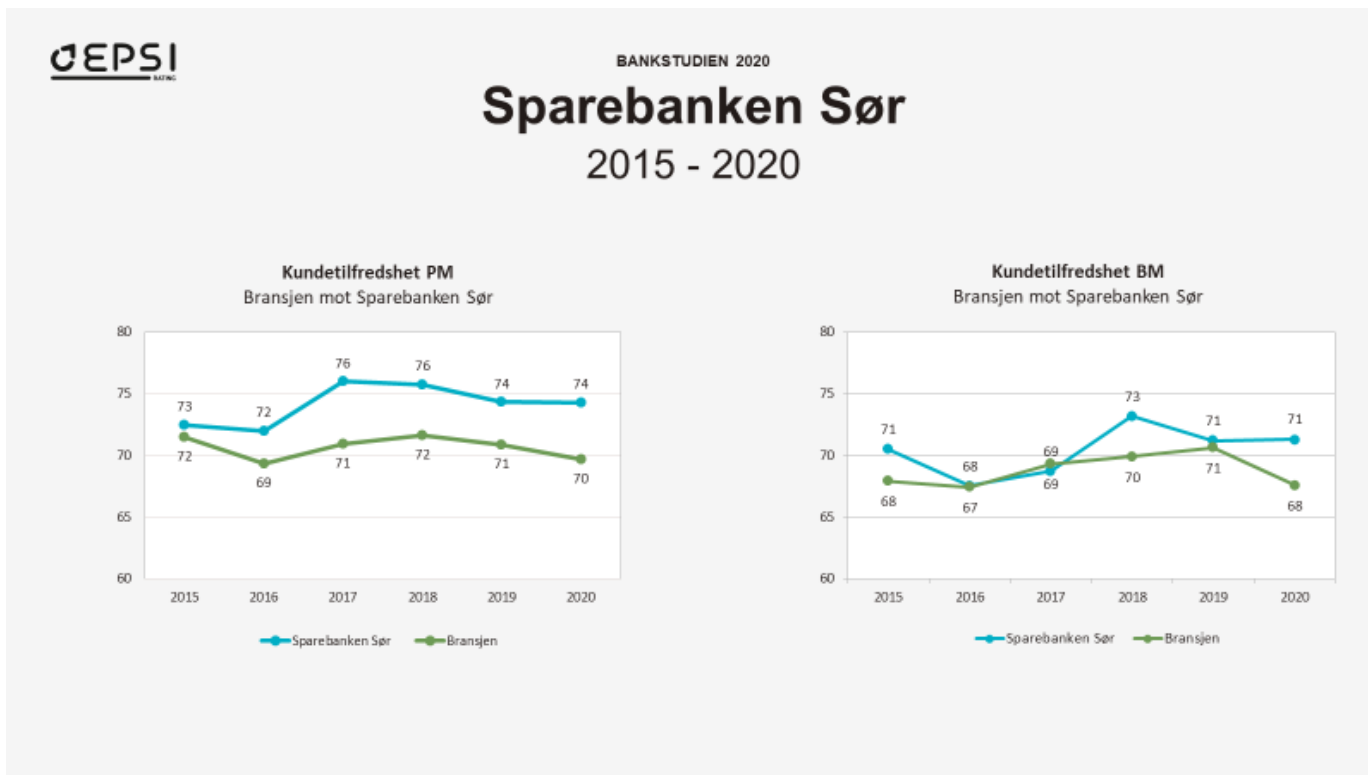

Indeksene går fra -5 til +5, der -5 indikerer et stort fall og +5 indikerer kraftig vekst. Indeksene utarbeides kvartalsvis av Norges Bank via Regionalt nettverk og viser utviklingen i region sør, som består av Agder og Vestfold og Telemark

SPAREBANKEN SØR

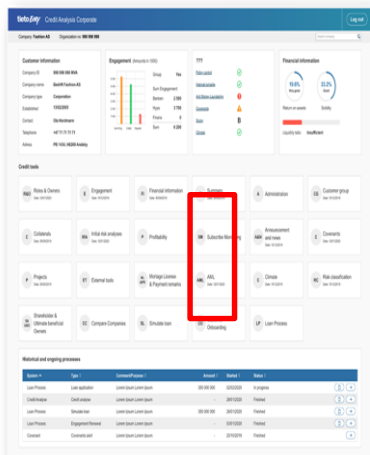
Signifikant bedre enn bransjesnitt på kundetilfredshet

Prioriterte satsingsområder innen bærekraft

✓ ESG i kredittprosess BM

Integrerer egen ESG modul bankens utlånssystem.
Kartlegger klimautslipp i utlånsmassens eiendomsporteføljer

✓ Grønne produkter

Etablerer rammeverk grønne lån og grønne produkter.
Utsteder grønne obligasjoner

✓ TCFD rapportering

Utvikler rammeverk for TCFD rapportering med tilnærming til EU's taksonomi

Hovedpunktene fra kvartalsregnskapet

SPAREBANKEN SØR

Hovedtrekk 3. kvartal 2020

- Godt resultat fra ordinær drift
- Effektiv drift og lave kostnader
- Meget gode resultatbidrag fra Frende og Brage
- Sterkt resultat fra Sørmeglere
- Meget lave tap på utlån
- Annualisert utlånsvekst på 5,5 prosent, herav personkunder 5,6 prosent og bedriftskunder 5,3 prosent
- Annualisert innskuddsvekst på 2,9 prosent
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 9,6 prosent
- Ren kjernekapitaldekning på 15,7 prosent og uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 8,8 prosent

Millioner NOK	2020 Q3	2019 Q3	Endring
Netto renteinntekter	472	499	-27
Netto provisjonsinntekter	91	93	-2
Netto finans	14	31	-17
Tilknyttede selskaper	40	16	24
Andre driftsinntekter	-1	1	-2
Sum inntekter	617	640	-23
Driftskostnader	226	226	0
Driftsresultat før tap	391	414	-23
Tap på utlån, garantier	6	-19	25
Resultat før skatt	384	433	-49
Skatt	80	102	-22
Resultat etter skatt	304	331	-27

Hovedtrekk etter 9 måneder

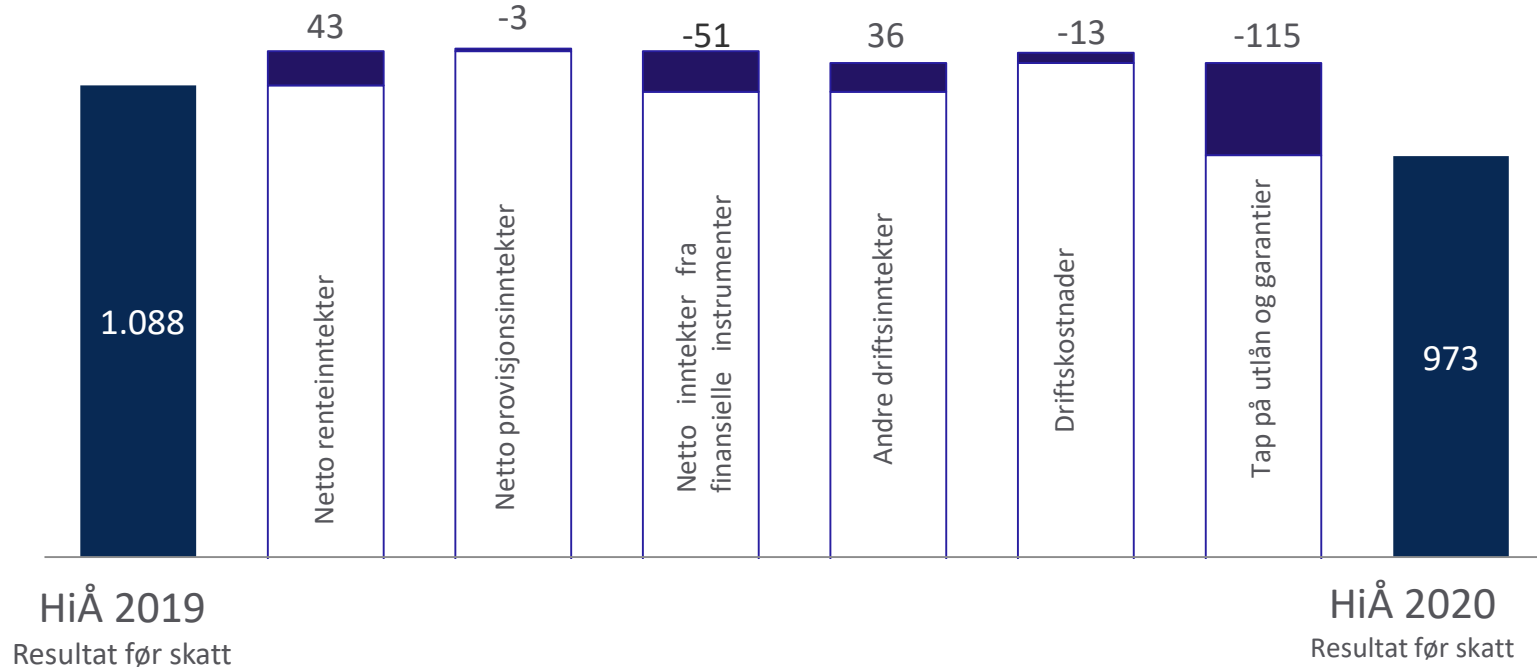
- Godt resultat fra ordinær drift
- Effektiv drift og lave kostnader
- Positiv utvikling i netto renteinntekter
- Gode resultatbidrag fra Frende, Brage og Sørmeglere
- Økte modellbaserte tap som følge av koronapandemien
- 12 måneders utlånsvekst på 4,6 prosent
- 12 måneders innskuddsvekst på 2,7 prosent
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 7,8 prosent

Millioner NOK	30.09.2020	30.09.2019	Endring
Netto renteinntekter	1446	1403	43
Netto provisjonsinntekter	250	253	-3
Netto finans	4	55	--51
Tilknyttede selskaper	79	43	36
Andre driftsinntekter	5	5	0
Sum inntekter	1.785	1.759	26
Driftskostnader	698	685	13
Driftsresultat før tap	1.087	1.074	13
Tap på utlån, garantier	114	-14	128
Resultat før skatt	973	1.088	-115
Skatt	217	256	-39
Resultat etter skatt	755	832	-77

Endring i resultat før skatt

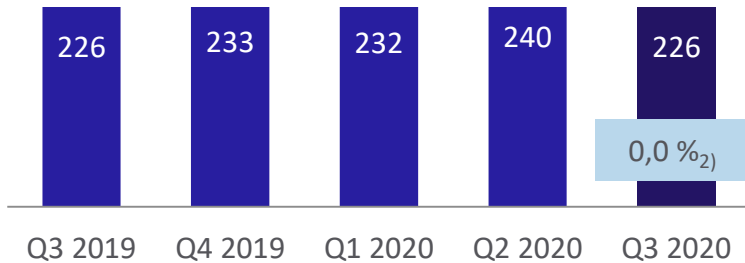
Millioner NOK

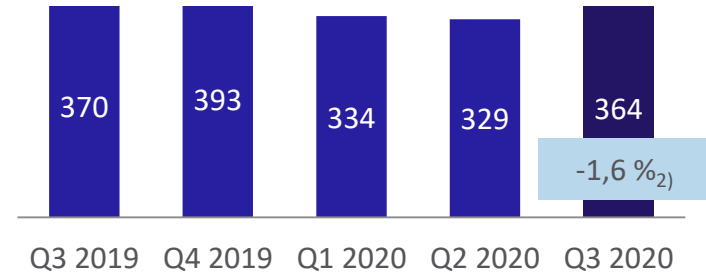
Resultatutvikling og avkastning

Millioner NOK

Driftskostnader

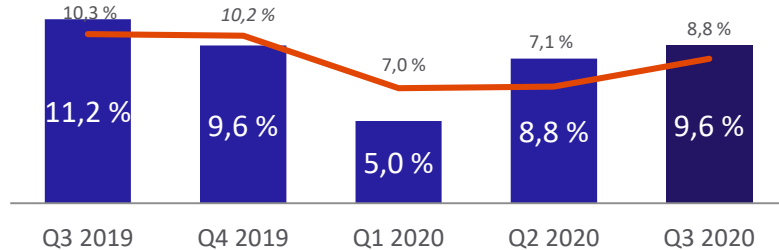

Resultat ordinær drift₁₎

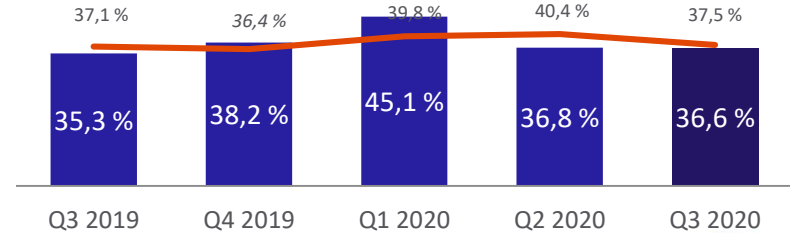
Egenkapitalavkastning

Ek. avkastning ekskl. finansielle instr. og engangshendelser₃₎

Kostnader i % av inntekter

Ekskl. finansielle instrumenter

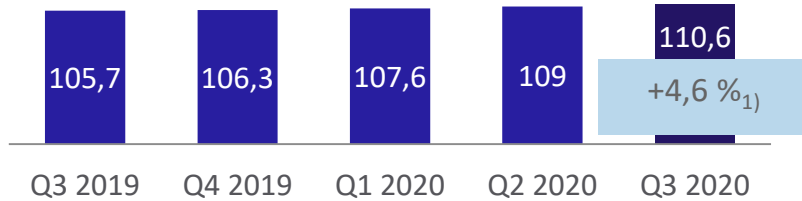

- 1) Netto renteinntekter + Netto provisjonsinntekter + Andre driftsinntekter – Driftskostnader
- 2) Endring i forhold til samme periode i fjor,
- 3) Egenkapitalavkastning ekskludert resultateffekter fra finansielle instrumenter og renter hybridkapital

God vekst i kvartalet

Milliarder NOK

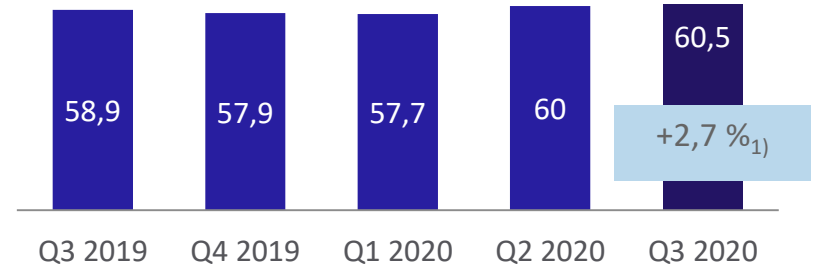
Netto utlån

- 12 mnd vekst på 4,6%, herav personkunder 4,2 % og bedriftskunder 5,7%
- Annualisert vekst i kvartalet på 5,6% for personkunder og 5,3% for bedriftskunder

1) Endring i forhold til samme periode i fjor

Innskudd

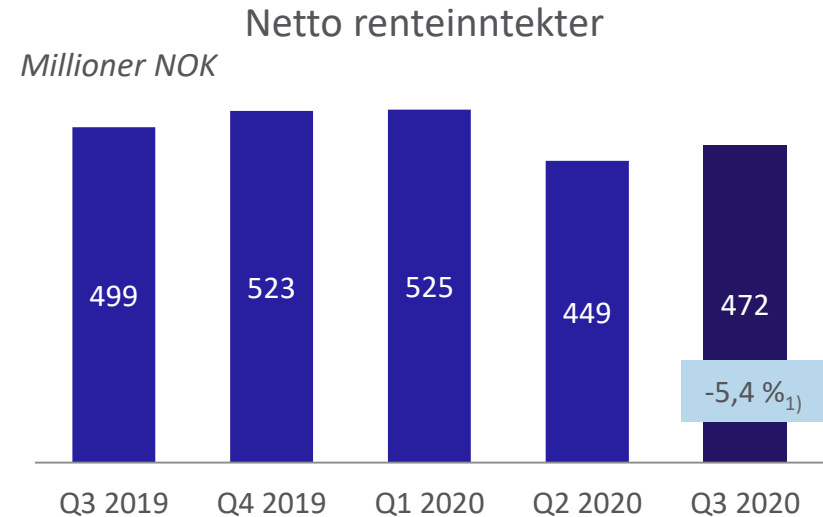

- 12 mnd vekst på 2,7%, herav personkunder 6,5% og bedriftskunder -0,4%
- Endring i innskuddssammensetning
- Innskudd fra bedriftskunder ekskl. kapitalmarkedsinnskudd viste vekst på 8,3 %.

Utvikling netto renteinntekter

- Negativ utvikling i netto renteinntekter
- Forkortet varslingsperiode reduserte rentenettoen med ca. 56 mill. kroner i 2. kvartal.
- Rentemarginen (utlånsrente – innskuddsrente) har falt i 3. kvartal 2020.
- Stort press på utlånsrentene, spesielt i personmarkedet

1) Endring i forhold til samme periode i fjor,

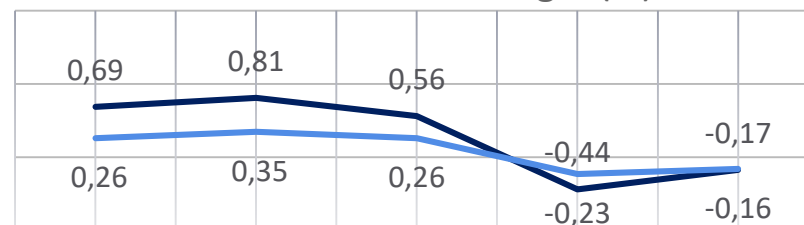
Marginutviklingen og 3 mnd NIBOR

Utlånsmargin (%)

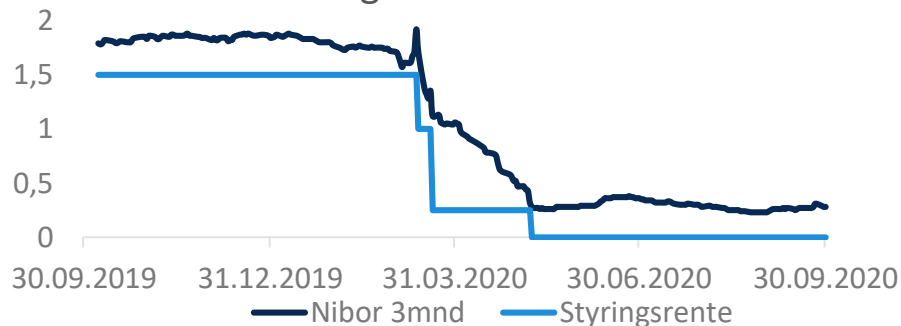
Q3 2019 Q4 2019 Q1 2020 Q2 2020 Q3 2020
 — Personmarked (PM) — Bedriftsmarked (BM)

Innskuddsmargin (%)

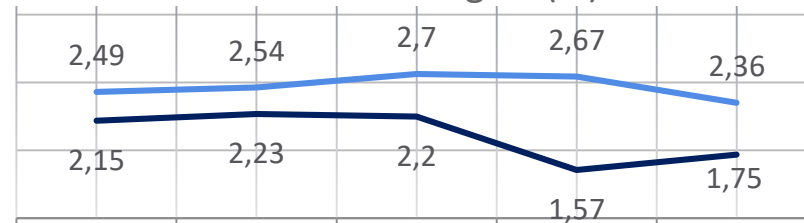
Q3 2019 Q4 2019 Q1 2020 Q2 2020 Q3 2020
 — Personmarked (PM) — Bedriftsmarked (BM)

Utvikling 3 mnd NIBOR

30.09.2019 31.12.2019 31.03.2020 30.06.2020 30.09.2020
 — Nibor 3mnd — Styringsrente

Rentemargin₁ (%)

Q3 2019 Q4 2019 Q1 2020 Q2 2020 Q3 2020
 — Personmarked (PM) — Bedriftsmarked (BM)

Tilknyttede selskaper

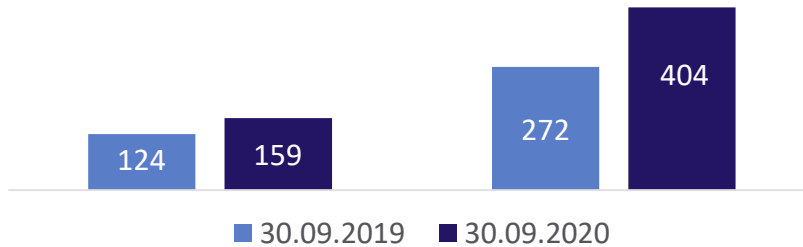

Selskapenes resultat før skatt

Millioner NOK

Brage Finans AS

Frende Holding AS

Resultateffekter ved konsolidering

Millioner NOK		Q3 2020	Q3 2019	30.09.2020	30.09.2019
Frende forsikring* (21,0 %)	Res.andel	36,5	14,5	63,8	39,1
	Amort.	-5,4	-5,0	-15,4	-15
Brage finans (20,8 %)	Res.andel	9,3	6,8	22,9	19,2

Sparebanken Sør økte eierandelen i Frende fra 20,2 prosent til 21,0 prosent i 2. kvartal. Transaksjonen gav ingen resultateffekter i 2. kvartal da aksjene føres etter egenkapitalmetoden.

Selskapet ble i transaksjonen verdsatt til 3,5 mrd. kroner og Sparebanken Sør sin eierandel (21,0 prosent) verdsettes til 737 mill. kroner. Bokført verdi var pr. 30.06.2020 486 mill. kroner. Merverdien i forhold til bokførte verdier utgjør 251 mill. kroner, tilsvarende 2,8 kroner pr. egenkapitalbevis.

Meget godt resultatbidrag fra Sørmegleren

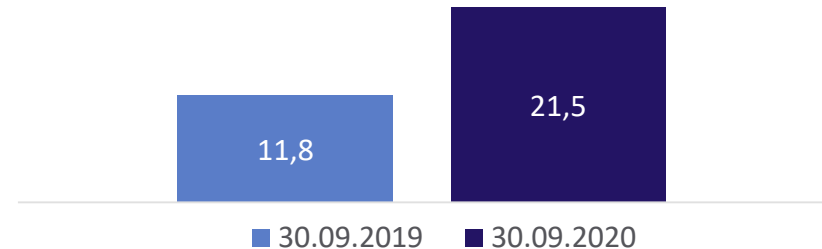
- Sørlandets ledende eiendomsmegler
- Selger mer enn hver tredje bolig på Sørlandet
- Styrker posisjonen i Vestfold og Telemark med nye kontorer i Kragerø og Sandefjord
- Satsing på næringsmegling

SØRMEGLEREN

Resultat før skatt

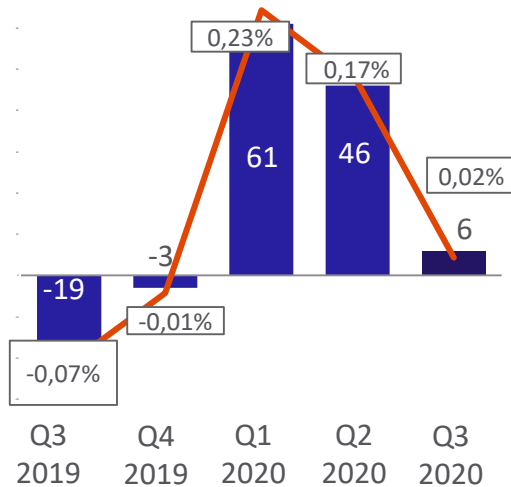
Millioner NOK

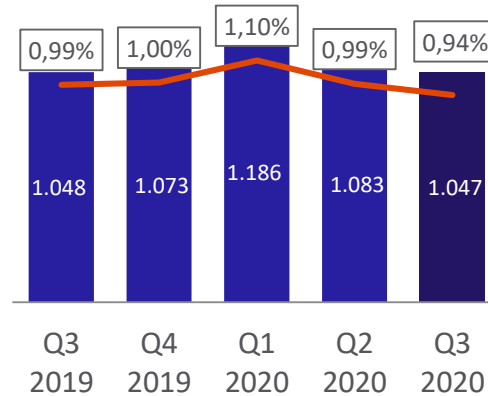
SPAREBANKEN SØR

Tap- og misligholdsvolum

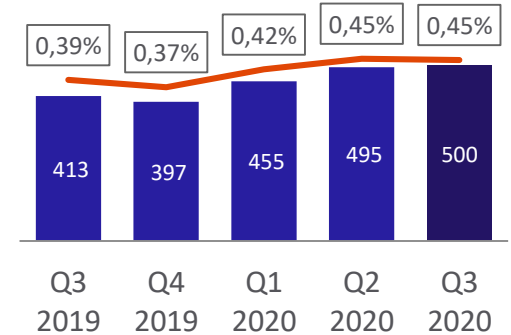
Utvikling i tap i mill. kroner og i prosent av brutto utlån (annualisert)

Utvikling i misligholdte engasjement (IFRS 9, trinn 3) i mill. kroner og i prosent av brutto utlån

Utvikling tapsavsetninger i mill. kroner og utvikling i prosent av brutto utlån¹⁾

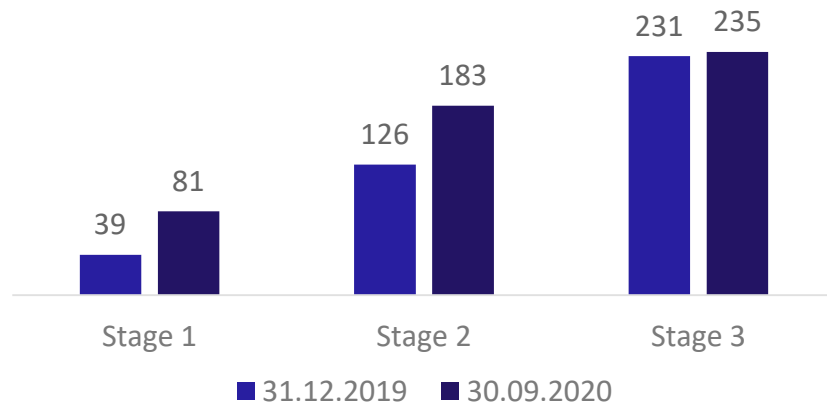

1) Tapsnedskrivninger fra og med Q1 2018 baserer seg på en ny modell for beregning av fremtidig forventet tap. Dette følger av den nye regnskapsstandarden IFRS 9 som 1. januar 2018 erstattet den gamle standarden, IAS 39.

Tapsavsetninger påvirket av korona

Fordeling av tapsavsetninger (mill. kroner)

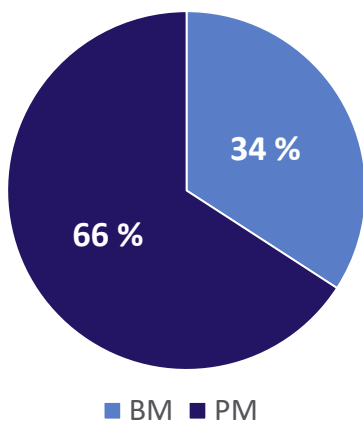

- Oppdatert makrovariabler i IFRS9 modellen*
- Effekten av krisen på modellberegnete avsetninger utgjør ca 111 mill. kroner
- Fremdeles lave nivåer på mislighold, konkurser og konstaterte tap

Diversifisert utlånsbalanse

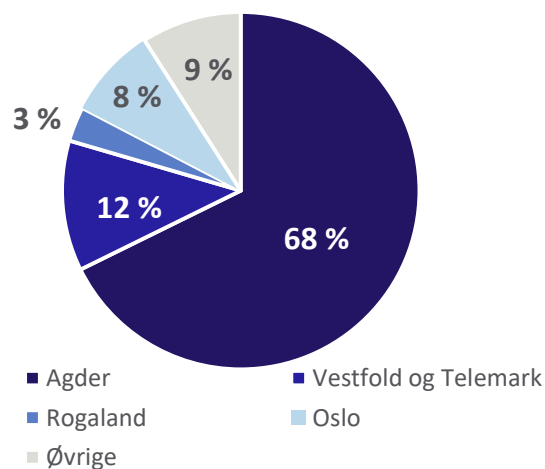
Fordeling PM / BM

Brutto utlån

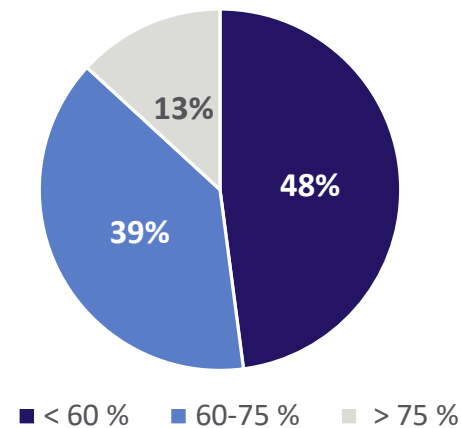

Utlån fordelt på geografi

Brutto utlån

Belåningsgrad boliglån (Konsern)

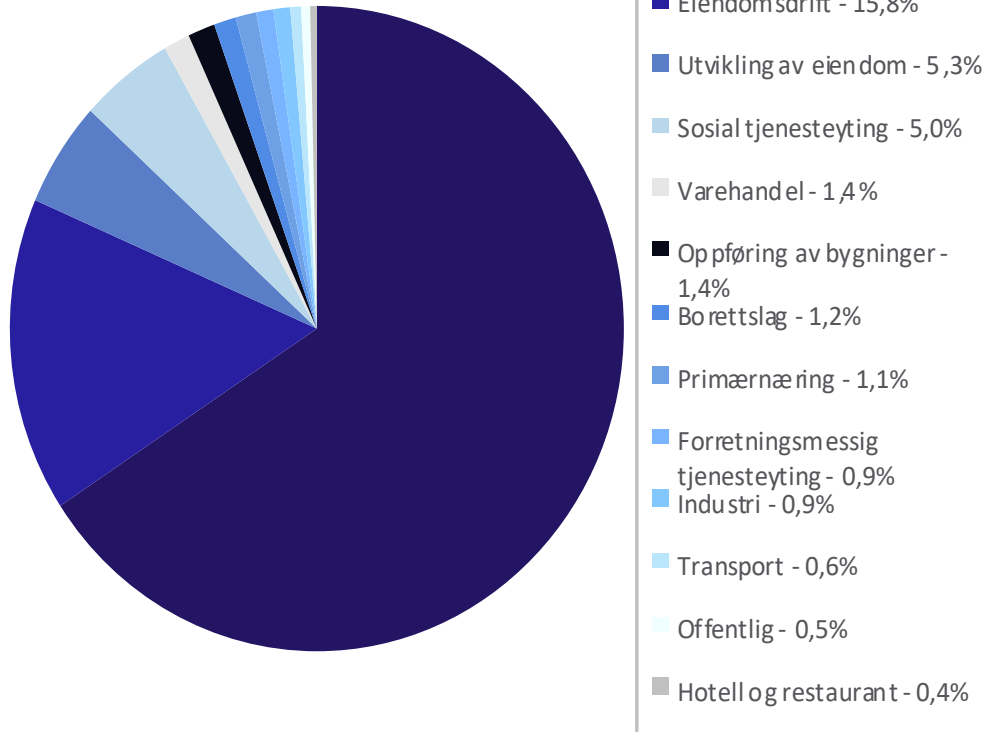
Gj.snittlig belåningsgrad på ca. 57 prosent for boliglån (konsern)

87 prosent av boliglån innenfor 75 prosent av sikkerhetsverdi

44,5 mrd. kroner overført til Sparebanken Sør Boligkreditt AS, tilsvarende 60 prosent av samlede utlån til personmarkedet.

Diversifisert utlånsbalanse

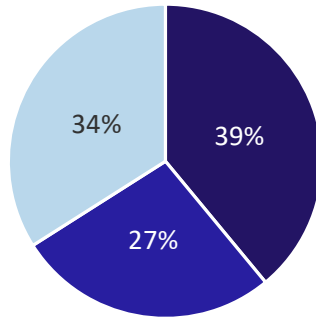

- God diversifisering
- Tilnærmet null direkte eksponering mot olje og oljeservice
- Svært lav indirekte eksponering mot olje og oljeservice via leietakere i bankens næringseiendomsportefølje

Sparebanken Sør Boligkreditt

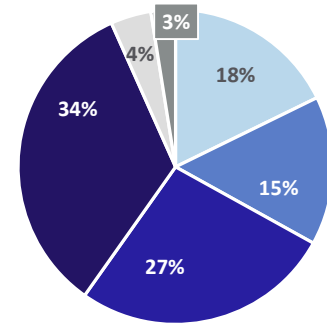
- 100 % eid av Sparebanken Sør

Låneporteføljen i Sparebanken Sør

■ Sparebanken Sør Boligkreditt AS ■ PM bank ■ BM

LTV i Sparebanken Sør Boligkreditt

■ < 40 % ■ 41 - 50 % ■ 51 - 60 %
■ 61 - 70 % ■ 71 - 75 % ■ > 75 %

Status Q3 20

Boligprisfall 30 %

■ Vektet snitt LTV ■ Nominell OC

SPAREBANKEN SØR

Oppsummering etter Q3 2020

Resultat

Press på netto renteinntekter, meget gode resultatbidrag fra Frende, Brage og Sørmeglere. Lave driftskostnader og lave tap på utlån.

Finansiering

Ren kjernekapitaldekning utgjorde 15,7 prosent og uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) utgjorde solide 8,8 prosent. Solid finansieringsstruktur og gode likviditetsbuffer.

Vekst

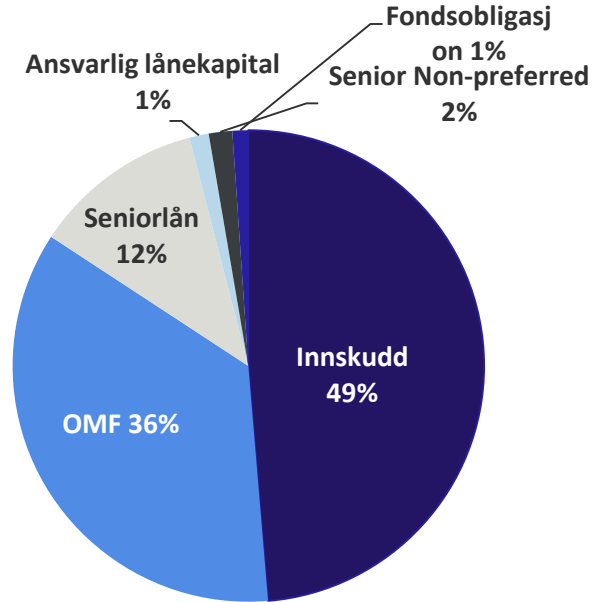
Annualisert utlånsvekst på 5,5 prosent, herav personkunder 5,6 prosent og bedriftskunder 5,3 prosent. Annualisert innskuddsvekst på 2,9 prosent.

Oppsummert

Tilfredsstillende underliggende drift gir et resultat før skatt på 384 mill. kroner i 3. kvartal 2020.

Finansiering

Finansieringsstruktur

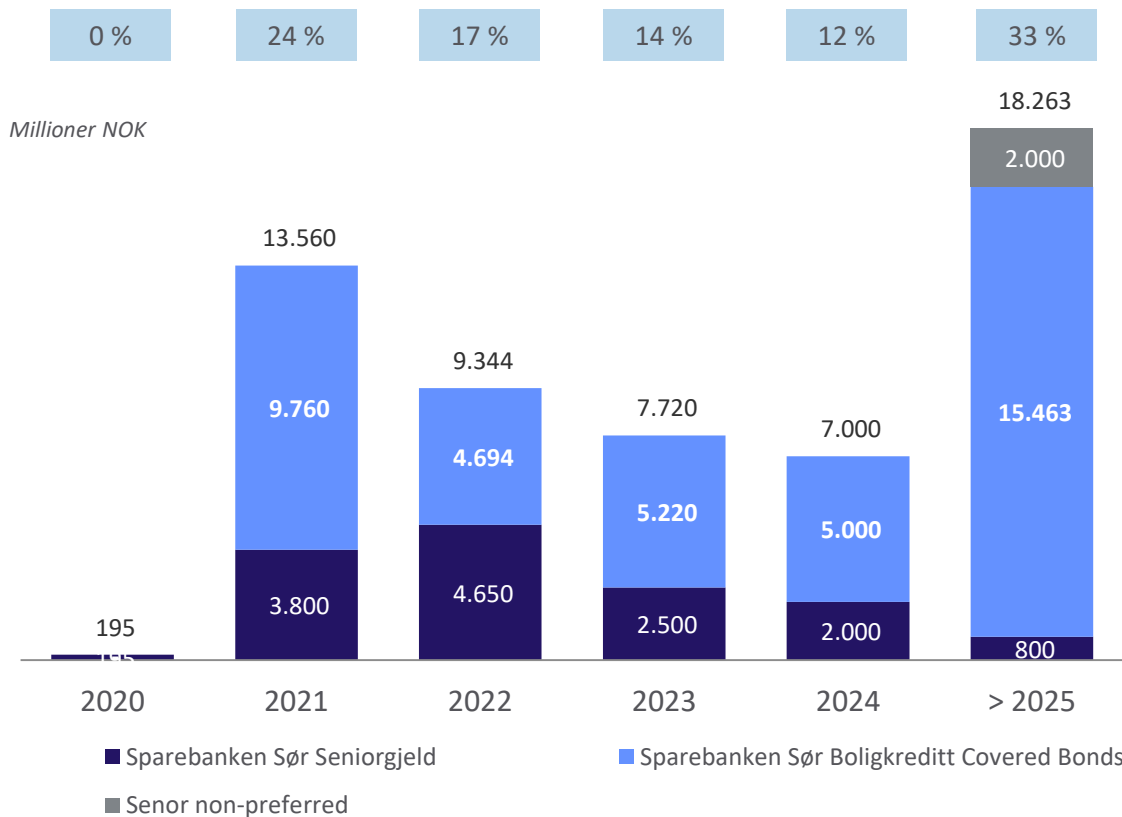
Innskudd er konsernets viktigste finansieringskilde.

- Innskuddsdekning på 54,5 prosent
- Fall i innskuddsdekning skyldes bortfall av større innskudd. Positiv utvikling i stabile innskudd fra personkunder og små og mellomstore bedrifter.
- Banken har god tilgang på markedsfinansiering i inn- og utland.
- Ved kvartalsskiftet har Sparebanken Sør Boligkreditt utstedt gjeld for 2,5 milliarder i euro.
- Sparebanken Sør har en A1 rating
- Obligasjoner utstedt av Sparebanken Sør Boligkreditt AS er ratet Aaa

SPAREBANKEN SØR

Fundingforfall

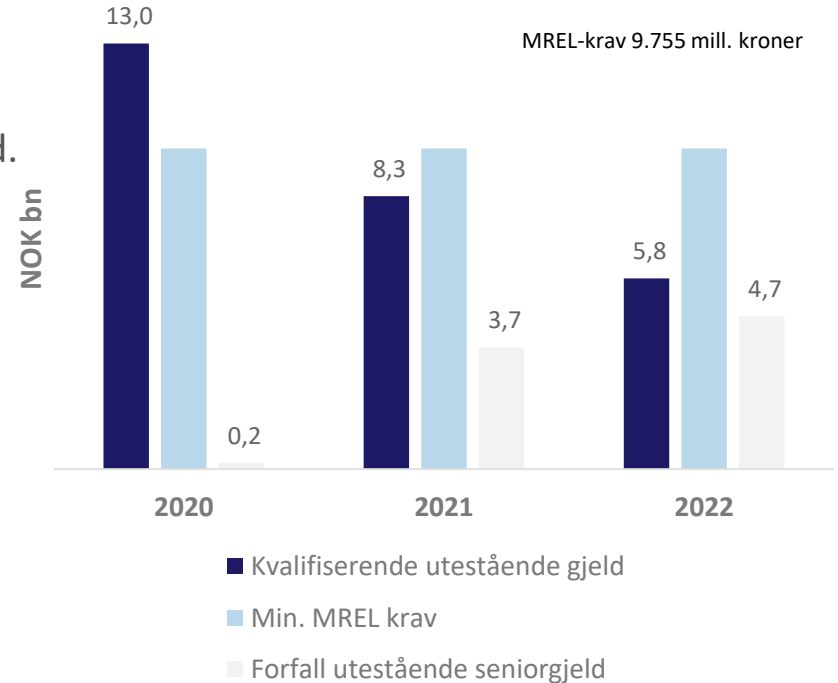

- Konsernets obligasjonsgjeld utgjorde 60,8 mrd. kroner
- Obligasjoner med fortrinnsrett utgjorde 44,2 mrd. kroner,
- Finansiering med forfall utover 12 mnd. utgjorde 86%
- Gjennomsnittlig løpetid på langsiktig finansiering* var 3,6 år

* Finansiering med forfall over 1 år

MREL innfasing

- Første norske bank med vellykket utstedelse av etterstilt gjeld (senior non-preferred), utvidet til 2 mrd. kroner i Q3
- Sparebanken Sør skal ha minimum 32 % ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (MREL)
- Senior gjeld utstedt før 1. januar 2020 kan benyttes som etterstillelse frem til utgangen av 2022
- Krav til konvertibel gjeld på 9 755 mill. kroner i 2020

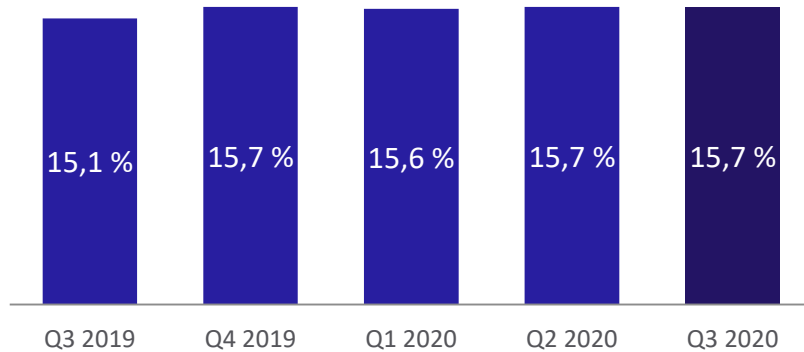

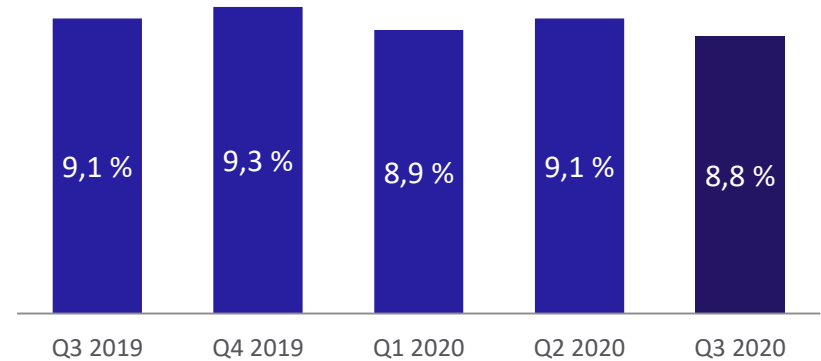
Kapital

Kapitaldekningen

Ren kjernekapitaldekning

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)

- Redusert krav til motsyklisk kapitalbuffer fra 2,5 til 1 prosent.
- Godt over gjeldende kapitalkrav (ren kjernekapitaldekning) på 13 prosent.
- SMB rabatt medførte en reduksjon i beregningsgrunnlaget på 1,9 mrd. kroner og utgjorde en forbedring i ren kjernekapitaldekning på 0,4 prosentpoeng

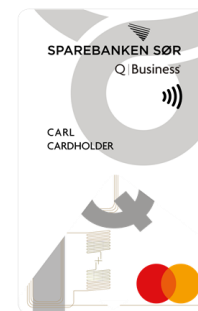
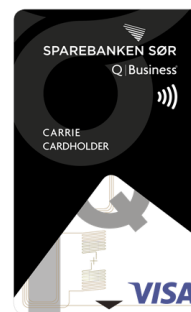
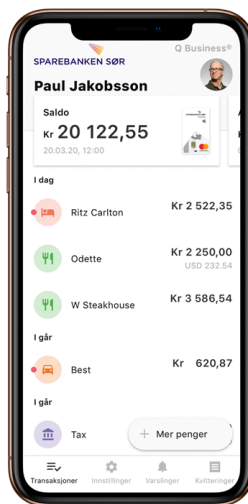
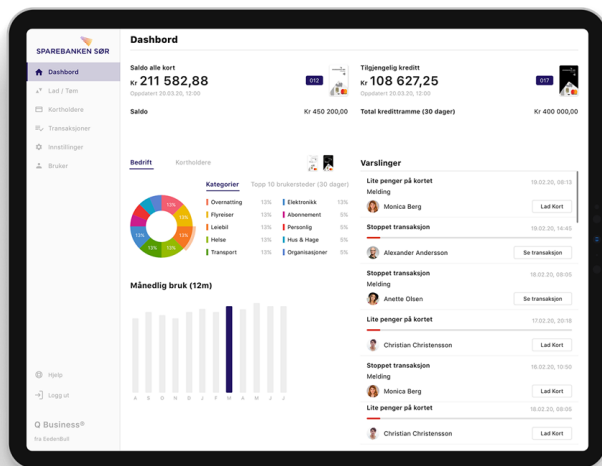
Utbytte for 2019

- Forstanderskapet vedtok 26. mars 2020, i samsvar med styrets innstilling, å ikke på det tidspunktet dele ut utbytte for egenkapitalbeviset for 2019
- Bakgrunnen for vedtaket var de klare forventningene som forelå fra Finansdepartementet, Finanstilsynet og europeiske tilsynsmyndigheter som følge av potensielle konsekvenser av COVID-19 pandemien.
- Med bakgrunn i Finanstilsynets uttalelse 2. september 2020, samt påfølgende pressemelding fra Finansdepartementet 9. september 2020, er situasjonen uendret.
- Bankens styre vil løpende vurdere grunnlaget for en eventuell omdisponering av overskuddet for 2019.
- Dersom omstendighetene tilsier det vil styret kalle inn til ekstraordinært forstanderskapsmøte for behandling av utdeling av utbytte.

Digital utvikling

Ny, markedsledende løsning innenfor B2B betaling - vil endre bedriftens håndtering og kontroll

Q Business® er en løsning for bedrifter og organisasjoner som ønsker å administrere og kontrollere bedriftens utlegg på en effektiv og enkel måte. De ansatte får større fleksibilitet med smarte kreditt- eller ladbare kort, slik at administrator får full kontroll over bedriftens økonomi til enhver tid.

Vi er i tet med lansering av digitalt kort – klart til bruk i mobilen løpet av sekunder!

www.sor.no

Netthandel uten fysisk kort

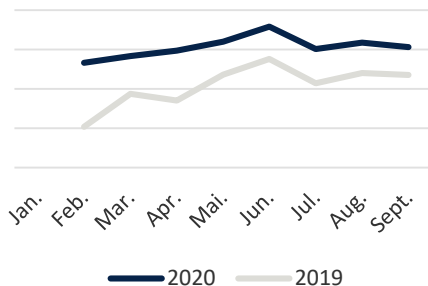
Sparebanken Sør lanserer digitalt kort. Er du godt plassert i sofaen, kan du nå handle på nett uten å måtte finne frem det fysiske kortet, men kun oppgi kortinfo fra det digitale kortet.

[Les mer om digitalt kort her](#)

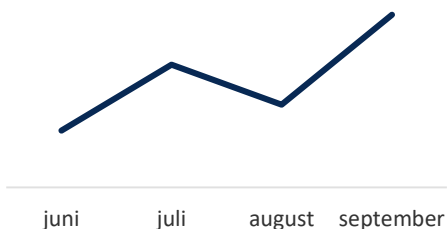

Fornøyde kunder blir mer digitale – flere tjenester tas i bruk

Trafikk mobilbank

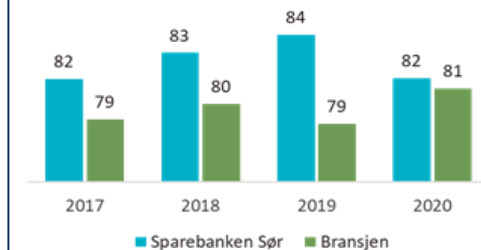

Digitale boliglånsøknader

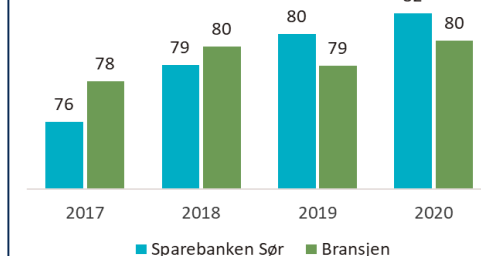

- Mobilbankbruk blant kundene øker fortsatt
- Vedvarende kundetilfredshet over bransjesnittet nett- og mobilbank

Hvor fornøyd er du med mobilbanken?
2017-2020

Kvaliteten på nettbank
2017-2020

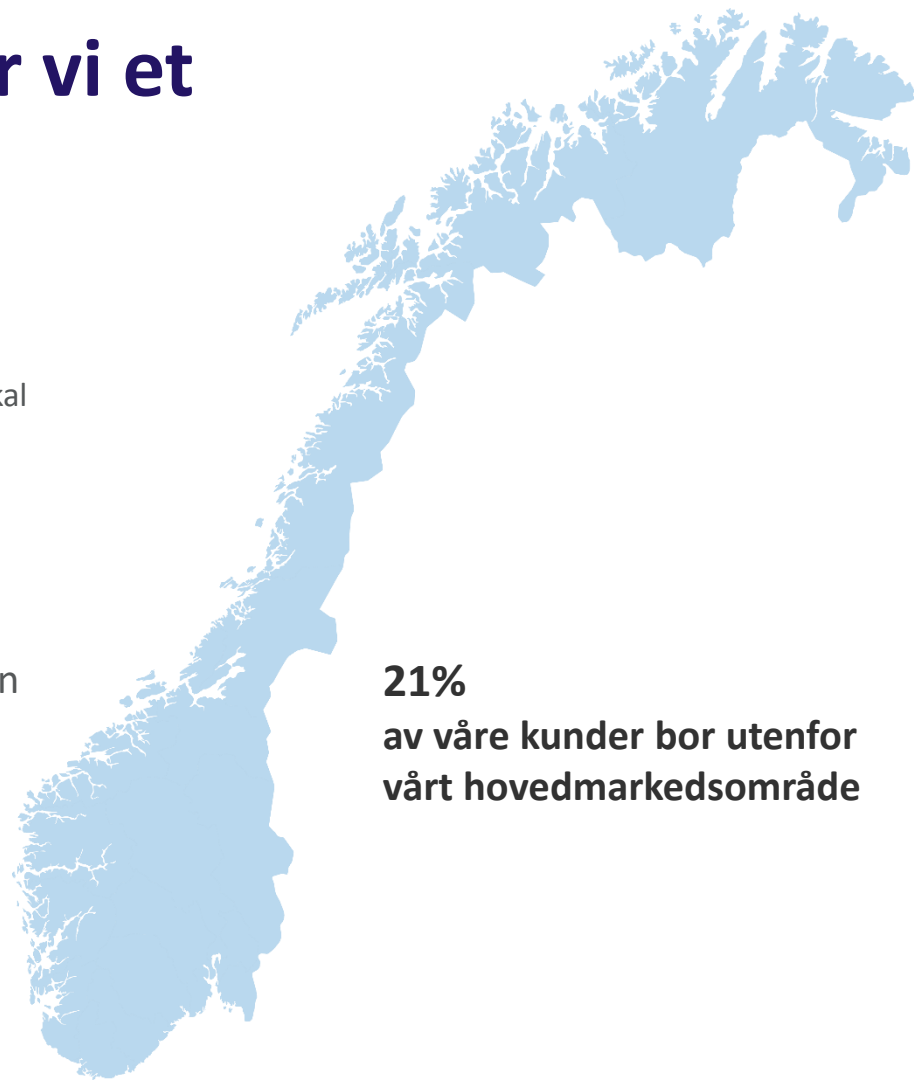
Gjennom digital satsing får vi et nasjonalt nedslagsfelt

Fokus på bedre kundeopplevelser i de digitale kundeløsningene

- Ny, enklere løsning for digitalt salg av forsikring og fond skal øke salget på mobil
- Lanserer ny, digital rådgiverløsning for fondssparing
- God oppstart for vår heldigital boliglånsløype

Tiltak for kostnadseffektiv og automatisert distribusjon

- Automatiserte prosesser med innhenting av data
- Kontanttjenester i Butikk

21%
av våre kunder bor utenfor
vårt hovedmarkedsområde

Mål og forventninger fremover

Finansielle nøkkelvariabler og ambisjoner

1) Konsernet har en langsiktig ambisjon om en utlånsvekst i overkant av kredittveksten (K2). K2 august 2020 var 4,6 for personkunder og 3,9 for ikke finansielle foretak. Konsernets utlånsvekst siste kvartal var 5,6 for personkunder og 5,3 for bedriftskunder.

Forventninger fremover

Makro

Det har vært gjennomført omfattende tiltak fra myndighetene, både internasjonalt og nasjonalt, for å hindre smittespredning. Dette har gitt negative utslag på økonomien i Norge og våre handelspartnere. Regjeringens pengepolitiske virkemidler ser ut til å ha hatt god effekt, og situasjonen i finansmarkedene har bedret seg. Usikkerheten i både internasjonal og norsk økonomi er fortsatt betydelig.

Landsdel

De økonomiske utsiktene for bankens markedsområde vurderes som for resten av Norge som usikre. Boligprisene i bankens hovedmarkeder har hatt en positiv, men moderat utvikling over flere år. Statistikken for 3. kvartal viste en positiv vekst i boligprisene, men usikkerheten knyttet til fremtidig utvikling er stor.

Finansiering

Banken har en ren kjernekapital på 15,7 prosent og en solid uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) på 8,8 prosent. Banken er godt posisjonert for langsiktig finansiering fra det norske og det internasjonale markedet.

Digital tilpasning

Satsing på digitalisering og nye teknologiske løsninger har gitt banken god evne til å håndtere kriser som COVID-19, og gir banken gode muligheter til fortsatt å forbedre kundeopplevelser, markedsposisjon og kostnadseffektivitet.

Bærekraft

Bærekraft er et satsningsområde for banken og er en integrert del av bankens strategi.

Oppsummert

Sparebanken Sør er godt posisjonert for å videreutvikle sin posisjon som en ledende relasjonsbank med høy kostnadseffektivitet, god vekst og lønnsomhet.

Vedlegg

SPAREBANKEN SØR

Egenkapitalbevisiere

20 største EK bevis eiere pr. 30/09 - 2020

	Navn	Antall EKB	Andel EKB %		Navn	Antall EKB	Andel EKB %
1	Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør	7.988.679	51,00	11	Carl Krogh Arnet	100.000	0,64
2	EIKA utbytte VPF c/o Eika kapitalforv.	717.995	4,58	12	Ottersland AS	100.000	0,64
3	Arendal Kom. pensjonskasse	450.000	2,87	13	MP Pensjon PK	85.523	0,55
4	Pareto Invest AS	417.309	2,66	14	Artel AS	82.131	0,52
5	Glastad Capital AS	300.000	1,92	15	Apriori Holding AS	72.575	0,46
6	Hamjern Invest AS	279.388	1,78	16	Varodd AS	70.520	0,45
7	Wenaasgruppen AS	186.000	1,19	17	Pak Invest AS	67.848	0,43
8	Gumpen Bileiendom AS	174.209	1,11	18	Birkenes Sparebank	66.000	0,42
9	Allumgården AS	151.092	0,96	19	K.T. Brøvig Invest AS	65.639	0,42
10	Catilina Invest AS	114.558	0,73	20	Profond AS	64.490	0,41
	Sum 10 største eiere	10.779.230	68,82		Sum 20 største eiere	11.553.956	73,76

- Det er pr. 30. september 2020 utstedt 15 663 944 egenkapitalbevis pålydende kr 50.
- Resultat (Konsern) for Q3 2020 utgjorde 3,2 kroner pr. EK bevis, og 7,7 kroner pr EK bevis hittil i 2020.
- Eierbrøken pr. 01.01.2020 var 17,2 prosent.

SOR – Kursutvikling og likviditet

Kursutvikling pr. 30.09.2020

- Kurs i SOR var 102,5 kroner, bokført verdi var 136,4 kroner, tilsvarende en P/B på 0,75
- Avkastning siste 12 mnd på 8,47 %.
- Resultat per EK-bevis pr 30.09.2020 var på 7,7 kroner, som utgjør en P/E på 10,0.

Likviditet

- Omsatt 1,9 mill. egenkapitalbevis siste 12 mnd.
- 15 663 944 totalt utstedt, og en EK brøk på 17,3 %.

Utbytte

- Målsetting om at mellom 50 – 70 % av EK-bevis eiernes andel av resultat skal utbetales.
- Bankens kapitalbehov skal ivaretas i utbyttepolitikken.
- Direkteavkastning på 6,2 prosent i 2018 (5,8 prosent i 2017).
- Styret foreslo 26. mars 2020 å utsette utbytte for egenkapitalbeviset for 2019 ovenfor bankens forstanderskap

